

УДК 159.9

Федорчук Л. – ст. гр. БП-21

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ ТА ОБДАРОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Науковий керівник: к. психол. н., доцент Періг І.М.

«І в школі, і в житті, - писав С.Л.Рубінштейн, - куди не глянь, часто на людину чекає туга, митарство, безпліддя та тільки тому, що випадкові смаки, інтереси та міркування, часто навіть просто випадковий тип людини, заступили її дійсну обдарованість в іншому напрямі, і зробили безплідним її дух.»

Наразі гострою є необхідність співвіднесення здібностей, обдарованості, нахилів і потягів індивіда. Розгляд цієї проблеми є актуальним для всього суспільства в цілому.

У її обговоренні необхідно врахувати наступні аспекти:

- спадковий і генетичний аспект обдарованості, який виражається у відсотковому співвідношенні: 55% - вплив генотипу; 35% - вплив соціуму; 10% - їх спільна взаємодія;
- необхідність створення дієвої психолого-педагогічної системи виявлення природних здібностей, інтересів і нахилів дітей. Зазначимо, що творцем, як і інтелектуалом, не народжуються. Усе це залежить від того, які можливості надає оточення для реалізації того потенціалу, що є в нас. Можна погодитися з Фергюсоном, який стверджував, що: « творчі здібності не створюються, а вивільнюються»;
- впровадження масового діагностування (системний аспект) ;
- соціальний аспект розвитку здібностей дітей, тобто, відведення основної ролі їхнього розвитку існуючим умовам суспільства. Хибність думки: « геній проб'ється сам» ;
- психологічний аспект який полягає у збудженні інтересу саме до тієї галузі знання або мистецтва, де юна Особистість має відповідні здібності;
- важливість розгляду морально-етичного та виховного аспекту;
- цілеспрямованість і наполегливість як два найважливіших аспекти особистісного розвитку;
- аспект індивідуального підходу по відношенню до « справжнього таланту» ;
- вплив фізичного здоров'я на результат розвитку обдарованої Особистості (фізіологічний аспект);
- наявність аспекту оптимізації розумової діяльності;
- основне гасло педагогічно-психологічної роботи з розвитку обдарованості: « створення інтелектуала, творця і генія, а не живого комп'ютера».

Проблема розвитку здібностей та обдарованості існувала, існує і буде існувати доти, доки не буде створена система, яка буде ефективно стимулювати спільну творчу діяльність, позитивну психологічну атмосферу, підвищення ініціативи до самоствердження, самовираження і самореалізації. Адже в реальному житті людини співвідношення між обдарованістю та здібностями не є статичним співвідношенням двох зовнішніх автономних сутностей. Воно є результатом розвитку Особистості, і таким, що постійно змінюється, оскільки людина має здатність протягом усього життя розвивати свій внутрішній світ.